

1930 hay 1932

Năm 1930, các đoàn Hướng Đạo đầu tiên của người Việt được thành lập, đoàn Lê Lợi và đoàn Vạn Kiếp,^[1] nên biết lúc đó Việt Nam là thuộc địa và dưới quyền bảo hộ của Pháp. Các đoàn Hướng đạo sinh hoạt trong thời gian tiên khởi, hẳn phải ghi danh với các Hội HĐ của Pháp như Hội HĐ Công giáo Pháp (SDF), hay Hội HĐ Tin lành Pháp (EU), hay Hội HĐ Thế tục Pháp (EDF). Tất cả các Hội HĐ của Pháp nói trên đều là thành viên của Hiệp Hội Hướng Đạo Pháp. Theo Hiến chương của Văn phòng HĐ Thế giới (WOSM), Hội HĐ quốc gia chỉ hiện hữu ở một quốc gia (độc lập/có chủ quyền)^[2].

Trong bài “Mười Năm Hướng Đạo”, tác giả Hồ Sứ, trưởng Hoàng Đạo Thụy, viết ngày 16 tháng 9, 1930, được phép của quan Thống-xứ cho thành lập Section de Propagande pour le Sport (Boy Scouts) với 80 lực sĩ và dùng đồng phục HĐ tại Trường Thể dục Hà Nội (gọi tắt là EDEP).^[3] Mãi đến ngày 28 tháng 9, 1932, Thống xứ Bắc kỳ ký Nghị Định cho thành lập Hội^[4] HĐ Bắc kỳ (Association des Eclaireurs du Tokin). Ngày 12 tháng 6, 1933, quan Thống đốc duyệt y cho thành lập Tổng cuộc HĐ Nam kỳ (Federation des Eclaireurs du Cochinchine). Ngày 15 tháng 1, 1934, Khâm sứ ra Nghị Định công nhận Hội HĐ Trung kỳ (Association des Eclaireurs d’Annam).^[5] Tất cả các Hội trong từng miền (Bắc, Trung, Nam) đều là chi nhánh của Hiệp Hội HĐ Pháp.

Theo sách biên soạn do Thư ký về Ấn loát và Thông tin của BSIB (tiền thân của WOSM - Văn phòng HĐ Thế giới), ông Edward G. W. Wood, “Uniforms and Badges of the World” [Đồng phục và Huy hiệu (HĐ) trên Thế giới], tái ấn bản hiệu đính lần thứ nhì năm 1960, từ trang 12-17 có các hình ảnh Huy hiệu chính thức được ghi nhận của các Hội HĐ Quốc gia, thành viên của BSIB cùng kèm với năm Hội khai sinh và năm trở nên thành viên (xem hình của Hội HĐ Việt Nam).^[6] Tác giả John S. Wilson, nguyên Trại Trưởng của trại trường Gilwel, Giám đốc và Chủ tịch Danh dự của BSIB, trong sách “Scouting Round The World” [Phong trào HĐ quanh Thế giới] trang 123 cũng có đoạn viết:^[7]

"Scouting had been started in Viet-Nam about 1932, with branches of the three major French Associations. After passing through many difficulties and vicissitudes it emerged under the

^[1] Phạm Văn Nhơn, “Kỷ Yếu Hướng Đạo Việt Nam, 1930-1945”, 2009, 26

^[2] Constitution of the World Organization of the Scout Movement, CHAPTER III, MEMBERSHIP, ARTICLE Requirements, Especially Article V.3: "A National Scout Organization in a sovereign state may apply for membership as a Member Organization"

^[3] Hướng Đạo Thăng Tiến, Cơ quan của anh em Hướng-Đạo Đông-Dương. Tháng 1, 1940, 3

^[4] Chữ “Hội” đơn thuần là chuyển ngữ từ chữ “Association”, chỉ khi chính thức trở thành thành viên của HĐ Thế giới, chữ “Hội” đi chung với tên của quốc gia để chính danh cho Hội HĐ đại diện đất nước đó; ví dụ như Hội HĐ Nam Hoa kỳ, Hội HĐ Úc, Hội HĐ Gia Nã Đại, Hội HĐ Việt Nam, v.v. đối với HĐ Thế giới.

^[5] [Hoa Bách Hợp - HĐVN](#)

^[6] [Edward G. W. Wood, “Uniforms and Badges of the World”](#)

^[7] [John S. Wilson, “Scouting Round The World”](#)

name of Hoi Huong-Dao Viet-Nam, and was given separate international recognition at the beginning of 1957. One result of the division of the country at 17th parallel was that the Scouts lost their former training ground, but soon established a new one near Dalat. The present Constitution was drawn up in 1952, with the approval of the Ministry of Youth Affairs. The movement is open to all, and is well organised in each province. It was represented by a small contingent at the Jubilee Jamboree."

[Phong trào Hướng đạo đã được bắt đầu tại Việt Nam vào khoảng năm 1932, với các chi nhánh của ba Hội (HĐ) lớn của Pháp. Trải qua biết bao khó khăn, thăng trầm đã trở lên với tên gọi Hội Hướng-Đạo Việt-Nam, và được quốc tế công nhận (là thành viên) vào đầu năm 1957. Một kết quả của sự chia cắt đất nước ở vĩ tuyến 17 là các anh chị em HĐ mất đi trại trường huấn luyện (Bạch Mã), nhưng sau đó không lâu cũng thành lập được trại mới gần Đà Lạt. Quy Trình (HĐ) hiện tại được soạn thảo vào năm 1952, với sự chấp thuận của Bộ Thanh niên. Phong trào được mở rộng cho tất cả mọi người và được tổ chức tốt ở mỗi tỉnh. Một nhóm nhỏ (anh em HĐ) đã đại diện tham gia trại Họp bạn (lần thứ 9) Jubilee Jamboree (tháng 8, 1957).]

Theo hồi ký của các trưởng tiền bối, Trần Văn Khắc và Hoàng Đạo Thúy, và qua các sách đã dẫn, đúng là có các đoàn HĐ của người Việt vào năm 1930, nhưng tại sao hai tác giả thuộc Văn phòng HĐ Thế giới (BSIB) lại đề cập là 1932? Với các dẫn chứng về ngày tháng mà các Hội HĐ từng miền của Việt Nam, trong thời gian đó đều trực thuộc Hiệp Hội HĐ Pháp, được chính thức công nhận thành lập; điểm đáng chú ý ở đây là năm 1932, năm đầu tiên mà một Hội HĐ của Việt Nam (Hội HĐ Bắc kỳ) được thành lập, mặc dù tình hình chính trị của Việt Nam phức tạp và vẫn trực thuộc Hiệp Hội HĐ Pháp. Sau đó đến Hội HĐ Nam kỳ (1933) và tiếp đó Hội HĐ Trung kỳ (1934). Sau này cùng Hội HĐ của Lào và Hội HĐ của Cam-bốt – cả 5 hợp lại thành Liên Hội HĐ Đông Dương vào tháng 2, 1937 và là một chi nhánh của Hiệp Hội HĐ Pháp.^{[8][9]} Theo dữ kiện lịch sử, Việt Nam tuyên bố độc lập khỏi thuộc địa và bảo hộ của Pháp ngày 2 tháng 9, 1945. Ngày 16 tháng 11, 1945, 3 Hội (Bắc kỳ, Trung kỳ, Nam kỳ) tách khỏi Liên Hội HĐ Đông Dương, hợp lại thành chung một và gọi tên Hội HĐ Việt Nam^[10] và chỉ trở nên thành viên chính thức của Tổ Chức Phong Trào HĐ Thế giới ngày 7 tháng 5, 1957. Vì lẽ đó, một trong tiền thân của Hội HĐ Việt Nam chính thức sau này, một Hội HĐ của Việt Nam, theo thủ tục hành chánh, đã khai sinh vào 1932.

Khi tìm lục tài liệu về Hội HĐ Việt Nam thành viên chính thức của WOSM năm 1957, người viết có liên lạc với Văn phòng HĐ Thế giới và được bà Jacqueline Paschoud, nhân viên làm việc ở World Scout Bureau Global Support Center, Geneva, viết trả lời và đính kèm các bản sao chụp lại của các văn thư chúc mừng, hay thông báo sự việc trong thời gian đó.

Thư gửi tới trưởng Trần Văn Thân, Hội Trưởng Hội HĐ Việt Nam, ngày 7 tháng 5, 1957, chính thức chúc mừng là thành viên của HĐ Thế giới:^[11]

^[8] Báo Hướng Đạo Thăng Tiến, Năm 3, Số 2, 20 tháng 5, 1937. 'Liên Hội Hướng Đạo Đông Dương'

^[9] [BISF and FIAS](#)

^[10] Phạm Văn Nhơn, 316. Lưu ý lúc này gọi Hội HĐ Việt Nam, nhưng đây chưa phải là Hội HĐ quốc gia chính thức được công nhận là thành viên của WOSM

^[11] [19570507 Vietnam Lr to Mr Tran Van Than WOSM Recognition.pdf](#)

International Scout
500-P.3E.

7th May 1957.

M. Tran-Van-Than,
97 Nguyen-Du Street,
Saigon,
Viet-Nam (South).

RECORDED

Dear M. Tran-Van-Than,

Further to my letter of 7th March and our cable of this morning, I have very great pleasure in sending you this formal notification that your Association has been accorded international recognition by the International Scout Conference and has been registered with this Bureau as from today. I would like to convey to you and your colleagues the warmest greetings and best wishes of the International Committee for the future success of Scouting in Viet-Nam.

5/10/57

The recognition of your Association is being notified to our Member Associations and I enclose a copy of our circular for your records. Formal certificates of international recognition will be presented to National Associations at the next meeting of the International Conference at Cambridge in August. We are very glad to know that your Association hopes to be represented at the Conference and I am sure it will give very great pleasure to the other member countries of the Conference to welcome your Association's representative on that occasion.

Our staff will write to your International Commissioner about various matters which arise from registration with this Bureau.

Thông báo lưu hành số 20, năm 1957 của Văn phòng HĐ Thế giới (BSIB) chúc mừng thành viên chính thức - Hội Hướng Đạo Việt Nam:^[12]

BOY SCOUTS INTERNATIONAL BUREAU

132 EBURY STREET,
WESTMINSTER,
LONDON, S.W.1

Circular No.20 of 1957.

7th May 1957.

My dear Colleague,

VIET-NAM.

Further to our Circular No.14 of 1957, I now have much pleasure in informing you that in accordance with the provisions of the Constitution the International Scout Conference has accorded international recognition to:

HOI HUONG-DAO VIET-NAM.

Details of this Association's national officers are included in our address list, dated February 1957. Correspondence should be sent to the International Commissioner, M.Nguyen Thuc Toan. Please add this Association to your register and enter Viet-Nam in your International Commissioners' Handbook, Section 21, para.2.

Yours sincerely,

A handwritten signature in dark ink, appearing to read 'J.C. Spring'.

DIRECTOR.

^[12] [Circular n 20 1957 EN Vietnam.pdf](#)

Trong mục Thư Tín của Văn phòng HĐ Thế giới của WorldScouting, phát hành 1957, trang 231, thông báo và chúc mừng hai thành viên mới nhất, đó là Hội Hướng Đạo Honduras và Hội Hướng Đạo Việt Nam. Nâng tổng số 64 quốc gia là thành viên của HĐ Thế giới.^[13]

Bureau Mailbag

TWO NEW MEMBER COUNTRIES

We are very glad to report that international recognition has been accorded to the National Scout Associations of two more countries—the **Scouts de Honduras**, Honduras Republic, and the **Hội Hướng-Dạo Viet-Nam**, Viet-Nam (South). These bring the membership of the International Scout Conference to a new record total of sixty-four countries.

Scouting was started in Honduras in 1952 and in the following year a national committee was formed and the Statutes of the Association were given government approval. In the past three years they have made good progress and now have Groups in six main centres. Their President for the past three years, Sr. Fidel Duron, has recently been appointed Minister of Education and their committee has been enlarged in number and strengthened. The National Commissioner for Training of Guatemala visited this Association at the end of 1956 and their application for international recognition had the full support of the Inter-American Scout Advisory Committee.

In Viet-Nam Scouting was started about 1932 and was for many years affiliated to Scouting in France. The past several years have been sadly troubled ones for the country but Scouting has done an excellent job in helping with the care of refugees. One result of the present division of the country at the 17th parallel is that the Scouts have lost the use of their former training centre, but they have established a new centre near Dalat. The present Scout constitution dates from 1952 and has the approval of the Ministry for Youth Affairs. The Movement is open to all and well organized in each province of the South, the current census being about 8,000 members. The President of the Association visited the International Bureau last September and our Travelling Commissioner, Mr. Padolina, has made two visits to Viet-Nam to see the work they are doing. Viet-Nam plans to be represented by a small contingent at the Jubilee Jamboree in August.

^[13] [Vietnam WorldScouting 1957.pdf](#)

Đoạn thứ ba của Thư tín trên được phỏng dịch như sau:

“Tại Việt Nam, Phong trào Hướng đạo được bắt đầu vào khoảng năm 1932 và đã có nhiều năm gần bó với Phong trào Hướng đạo của Pháp. Những năm qua là những năm khó khăn đáng buồn cho đất nước, nhưng các anh chị em Hướng đạo đã và đang làm xuất sắc, hết mình trong việc giúp đỡ chăm sóc những người dân di cư. Một kết quả của sự chia cắt đất nước hiện nay ở vĩ tuyến 17 là các anh chị em Hướng đạo mất đi trại trường huấn luyện cũ (Bạch Mã) của họ, nhưng họ đã thành lập một trại trường mới gần Đà Lạt. Quy Trình Hướng đạo hiện nay có từ năm 1952 và đã được sự chấp thuận của Bộ Thanh niên.^[14] Phong trào (HĐ) được mở rộng cho tất cả mọi người và được tổ chức tốt ở mỗi tỉnh của miền Nam, thống kê hiện nay là khoảng 5000 thành viên. Chủ tịch của Hội (HĐVN) đã đến thăm Văn phòng HĐ Thế giới vào tháng 9 năm ngoái và Ủy viên Công tác của chúng tôi, ông Padolina, cũng đã có hai chuyến thăm Việt Nam để xem công việc mà họ đang làm. Việt Nam dự kiến sẽ gửi một nhóm nhỏ đại diện tham gia trại Họp Bạn Jubilee Jamboree vào tháng 8.”

NGHỊ ĐỊNH SỐ 326-NĐ/TN Ngày 9-2-1953
CỦA ỦY BAN BỘ TRƯỞNG THANH NIÊN VÀ THỂ THAO
cho phép HỘI HƯỚNG ĐẠO VIỆT NAM hoạt động
trên toàn lãnh thổ Việt Nam

Bộ Trưởng Bộ Thanh Niên và Thể Thao.
Chiếu dụ số 1 ngày 1-7-1949, tổ chức và điều hành các cơ quan công quyền;
Chiếu dụ số 2 ngày 1-9-1949, ấn định qui chế các công sở;
Chiếu sắc lệnh số 49-CP ngày 6-6-1952 cùng các sắc lệnh bổ túc, ấn định thành phần Chính Phủ;
Chiếu sắc lệnh số 57-TN ngày 18-9-1950, ấn định chức năng của Bộ Trưởng Thanh Niên và Thể Thao;
Chiếu dụ số 10 ngày 6-8-1950, ấn định thể lệ các hiệp hội;
Chiếu dụ số 24 ngày 19-11-1952, sửa đổi dụ số 10 ngày 6-8-1950 nói trên;
Chiếu đơn số 003-HT-HĐ ngày 12-6-1952 của Ông Hội Trưởng Hướng Đạo Việt Nam;
Chiếu công văn thỏa hiệp số 462-MI-DAP ngày 2-2-1953 của Ngài Thủ Tướng Chính Phủ kiêm Tổng Trưởng Bộ Nội Vụ.

NGHỊ ĐỊNH:

Điều thứ nhất. — Hội « Hướng Đạo Việt Nam » được phép hoạt động trên toàn lãnh thổ Việt Nam, theo bản điều lệ đính kèm theo nghị định này.

Điều thứ hai. — Hội trên đây phải tuân theo những thể lệ hiện hành về các hiệp hội.

Điều thứ ba. — Chánh Văn Phòng Bộ Thanh Niên và Thể Thao, Chánh Sự Vụ Sở Thanh Niên Trung Ương, chiếu nhiệm vụ thi hành nghị định này.

Saigon, ngày 9 tháng 2 năm 1953
Bộ Trưởng Bộ Thanh Niên Thể Thao
Ký tên: Vũ Hồng Khanh

N° 326-NĐ/TN.
Vietnam
09.02.1953

LE SECRÉTAIRE D'ÉTAT À LA JEUNESSE ET AUX SPORTS

Vu le Du N° 1 du 1.7.49 organisant et réglementant les divers organes administratifs.
Vu le Du N° 2 du 1.9.49 réglementant le statut des divers services.
Vu le Decret N° 49-CP du 6.6.52 et les decrets subséquents, décidant de la formation du Gouvernement.
Vu le Decret N° 57-TN du 18.9.50 décidant des attributions du Secrétaire d'Etat à la Jeunesse et aux sports.
Vu le Du N° 10 du 6.8.50 instituant les règlements des associations.
Vu le Du N° 24 du 19.11.52 modifiant le Du N° 10 du 6.8.1950 précité.
Sur la demande N° 003-HT/HĐ du 12.6.52 du Président de l'association de Scoutisme du Vietnam.
Vu la lettre d'accord N° 462-MI/DAP du 2.2.53 du Président du Gouvernement, Ministre de l'Intérieur.

ARRÊTÉ :

ARTICLE 1.- L'association de Scoutisme du Vietnam est autorisée à fonctionner sur tout le territoire du Vietnam, d'après les statuts joints au présent arrêté.

ARTICLE 2.- La dite association doit se conformer aux réglementations en vigueur relatives aux associations.

ARTICLE 3.- Le Chef de Cabinet du Sous-Secrétariat à la Jeunesse et aux sports, le Chef de Service du Service central de la Jeunesse sont chargés chacun en ce qui le concerne de l'exécution du présent arrêté.

Saigon le 9.2.1953
Le Sous-Secrétaire d'Etat à la Jeunesse et aux Sports.
Signé : VU-HONG-KHANH

POUR AMPLIATION
Le Chef de Cabinet,
Signé : PHAN-THAI.

POUR COPIE CONFORME :
Le Chef du Service central de la Jeunesse,
Signé : PHAN-SI-TUONG.

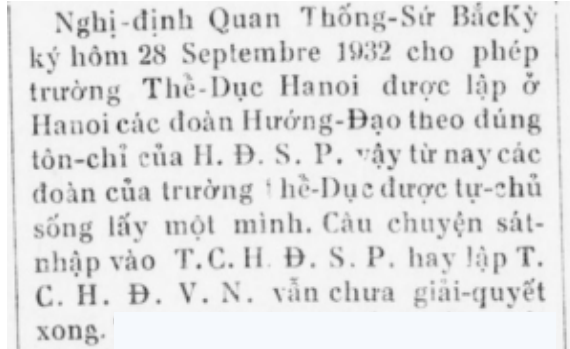
POUR TRANSCRIPTION CONFORME
Le Président de l'association de Scoutisme du Vietnam,
Signé : [Signature]

Lần nữa với các văn thư chính thức gửi ra thông báo cho các quốc gia thành viên trên Thế giới, kèm với hình huy hiệu Hoa Bách Hợp, năm khai sinh và năm trở nên thành viên; lẽ nào việc viết

^[14] Văn bản tiếng Việt trích trong “Quy Trình Hội HĐ Việt Nam, 1952”. Văn bản được chuyển dịch sang tiếng Pháp, trích dẫn từ tài liệu lưu trữ “1952-1953_Vietnam_Association du Scoutisme Vietnamien_Status and Gov Decree”, World Scout Bureau Global Support Center, Geneva

sai hay không chính xác về năm khai sinh của phong trào HĐ tại Việt Nam lại không được đính chính ngay trong thời điểm đó bởi các trưởng có trách vụ? Đặc biệt là khi phải gửi đến Văn phòng HĐ Thế giới những giấy tờ cần thiết, liên quan khi đệ trình nộp đơn ghi danh trở nên thành viên.

Tuần Báo Bắc kỳ Thể thao, xuất bản ngày 8 tháng 11, 1932, trang 3, trong mục “Chung quanh Lửa trại” của tác giả Nguyễn Thụy Hùng, đoàn trưởng Lê Lợi và Hoàn Kiếm, có đoạn viết (xem hình đính kèm, H.Đ.S.P = HĐ sinh Pháp, T.C.H.Đ.S.P = Tổng cuộc HĐ sinh Pháp, T.C.H.Đ.V.N = Tổng cuộc HĐ Việt Nam) và nêu rõ từ lúc đó, ngày khai sinh của HĐ Bắc kỳ, các đoàn hiện có của trưởng sẽ được tự chủ sống lấy một mình, mặc dù vẫn phải trực thuộc với HĐ Pháp. Trong đoạn viết ngắn gọn này, nhận xét thấy các bậc trưởng tiền bối đã có ý muốn hoàn toàn đứng riêng độc lập không trực thuộc vào Hiệp Hội HĐ Pháp.

Nghị-định Quan Thống-Sứ BắcKỳ ký hôm 28 Septembre 1932 cho phép trưởng Thẻ-Dục Hanoi được lập ở Hanoi các đoàn Hướng-Đạo theo đúng tôn-chỉ của H. Đ. S. P. vậy từ nay các đoàn của trưởng Thẻ-Dục được tự-chủ sống lấy một mình. Câu chuyện sát-nhập vào T. C. H. Đ. S. P. hay lập T. C. H. Đ. V. N. vẫn chưa giải-quyết xong.

Vậy thì hai đoàn HĐ Lê Lợi và Vạn Kiếp, khởi thủy đều ghi danh với một trong các Hội HĐ của Pháp, cho đến khi các Hội trong từng miền của Việt Nam (Bắc Kỳ, Nam Kỳ, và Trung kỳ) chính thức hoạt động năm 1932, 1933 và 1934. Đến lúc đó, sớm nhất 1932, các đoàn HĐ của người Việt (khi vẫn là thuộc địa của Pháp) mới có thể ghi danh với các Hội HĐ của từng miền, bắt đầu miền Bắc, kế miền Nam, và sau cùng miền Trung thay vì các Hội HĐ của Pháp, tự chủ sinh hoạt tuy vẫn dùng chung các tôn chỉ của các Hội HĐ của Pháp.

Như vậy, nếu tính từ lúc có các đoàn HĐ đầu tiên của các trưởng người Việt điều hành, lúc đó chưa được tự chủ sinh hoạt và trực tiếp ghi danh với một trong các Hội HĐ của Pháp thì phong trào HĐ Việt Nam kể như đã có bắt đầu từ năm 1930. Còn như nếu tính theo giấy tờ “khai sinh”, khi danh chánh ngôn thuận, tự chủ sinh hoạt với danh nghĩa “Hội” tại VN (lúc bấy giờ là Hội HĐ Bắc kỳ, chứ không phải là một trong 3 Hội của Pháp) thì là năm 1932. Người viết nghĩ rằng, vì lẽ theo thủ tục hành chánh, dựa trên giấy tờ “khai sinh” mà các thông báo được nêu trên từ BSIB đều ghi năm sinh của HĐVN là 1932.

Tất cả với mong ước tìm về cội nguồn của Lịch sử Hướng Đạo Việt Nam.
Những ngày cuối năm Tân Sửu,

Sơn Dương Nhanh Nhẹn,
Trần Minh Hữu

sonduongnhanhnhen@gmail.com

(Nếu đăng lại, trích dẫn, hay lấy những hình ảnh trong bài, xin ghi rõ nguồn)

Tác giả cảm ơn sự đóng góp ý kiến, cung cấp tài liệu của trưởng TT, GTT, SĐT, CHD, CCD, NTT